

Lab Suomi sytyttää tieteiden vastatulen

Sisällysluettelo

- [Monitieteisyyden uusi aikakausi](#)
- [Mitä uutisia sieltä oikein kuuluu?](#)

Suomen tiedekentässä on noussut esiin uusi, raikas tuulahdus, joka haastaa perinteiset laboratorioajatukset. Lab Suomi, tutkimusyhteisö ja ajatushautomo, on alkanut koota yhteen monitieteisiä osajia, joiden tavoitteena ei ole vain tuottaa uutta tietoa, vaan myös sytyttää keskustelu siitä, mitä tiede voi olla tulevaisuudessa. Tämä ei ole mikään pieni projekti, vaan kunnianhimoinen yritys murtaa akateemiset siilot ja kutsua kaikki mukaan rakentamaan jotain uutta. Tämän artikkelin tarkoituksena on avata, miksi Lab Suomi on herättänyt niin paljon kiinnostusta. Lisätietoa taustayhteisöstä ja sen toiminnasta löydät osoitteesta <http://casinolabfi.com>, jossa käsitellään laajemmin tieteen ja innovaatioiden yhtymäkohtia.

Käsite « vastatuli » on tässä yhteydessä erityisen osuva. Se viittaa siihen, miten Lab Suomi pyrkii toimimaan ikään kuin kontrolloituna palona, joka raivaa tieltään vanhentuneita käytäntöjä ja luo tilaa uusille tulkinnoille. Tiede ei ole koskaan ollut täysin objektiivista kenttää, vaan se on aina ollut valuva sekoitus menetelmiä, tulkintoja ja kulttuurisia oletuksia. Lab Suomi ei kuitenkaan hylkää tiedettä, vaan tarttuu sen perusideoihin ja haluaa kirjoittaa ne uudelleen kuin tutkija, joka löytää vanhasta käsikirjoituksesta uusia merkityksiä.

Monitieteisyyden uusi aikakausi

Yksi Lab Suomen keskeisimmistä tavoitteista on rakentaa siltoja eri tieteenalojen välille. Tämä ei tarkoita vain satunnaisia yhteistyötapaamisia tai satunnaisia projekteja, vaan syvällistä, jatkuvaa vuoropuhelua, jossa fyysikko, filosofi ja biologi eivät vain vertaile tuloksiaan vaan luovat yhdessä aivan uusia kysymyksenasetteluja. Tällainen lähestymistapa on harvinaisen hedelmällinen, sillä se haastaa jokaisen osallistujan hylkäämään turvalliset, omalle alalle tyypilliset ajattelumallit.

Alla oleva taulukko havainnollistaa, miten Lab Suomen lähestymistapa eroaa perinteisestä tutkimuslaitoksesta, ei vain rakenteeltaan vaan myös tavoitteiltaan:

Ominaisuus	Perinteinen laboratorio	Lab Suomi
Yhteistyön luonne	Tieteenalarajoja kunnioittava	Rajat ylittävä ja integroiva
Päämäärä	Erityistulokset omalla alalla	Uusien, yhteisten tutkimuskysymysten löytäminen
Osallistujat	Yhden alan tutkijat	Tutkijat, taiteilijat, kansalaisaktivistit
Kommunikaatio	Hierarkkinen ja muodollinen	Avoin ja fasilitoitu

Tämä taulukko kertoo paljon siitä, miksi Lab Suomi on herättänyt sekä innostusta että soraääniä. Perinteinen yliopistomaailma saattaa kokea tällaisen lähestymistavan epämääräisenä tai jopa uhkana, mutta juuri tässä voi piillä sen suurin vahvuus. Rakenteiden rikkominen ei ole päämäärä itsessään, vaan keino päästä lähemmäs tieteellisiä totuuksia, joita yhden alan linssi ei kykene havaitsemaan.

Mitä uutisia sieltä oikein kuuluu?

Tällä hetkellä Lab Suomi keskittyy erityisesti kolmeen päätemaan: **ympäristötutkimus** kaupunkisuunnittelun, **tekoälyn** eettisten ulottuvuuksien ja **perinnetiedon** kartoittamisen parissa. Ne eivät ole erillisiä saarekkeitä, vaan ne kietoutuvat toisiinsa. Ympäristötutkimuksessa käytetään tekoälyä mallintamaan perinteisten maanhoidomenetelmien vaikutusta. Tämä ei ole vain teknologiaa, vaan se on tapa kunnioittaa paikallisia kulttuurikäytäntöjä ja samalla paljastaa niiden potentiaali nykyisissä kriiseissä.

Alla on esitetty muutamia keskeisiä piirteitä, jotka erottavat tämän yhteisön muista vastaavista hankkeista:

- **Osallistava johtajuus:** Päätöksenteko on avointa ja kaikkien osallistujien ääni painaa yhtä paljon, vaikka se hidastaakin prosesseja.
- **Kokeellinen rahoitus:** Rahoitusmalleja testataan eri tavoin, ei ainoastaan akateemisille ansioille perustuen.
- **Julkinen interventio:** Tuloksia ja prosesseja tuodaan aktiivisesti ulos seinien sisältä, keskelle kaupunkitilaa ja verkkokeskusteluja.
- **Taito hylätä hypoteesi:** Kannustetaan avoimesti hypoteesien hylkäämiseen, jos ne eivät näytä hedelmällisiltä, mikä vähentää turhaa tutkimusta.
- **Epäonnistumisen juhlistaminen:** Virheet nähdään oppimismahdollisuuksina, eikä niitä haudata tieteellisiin roskiksiin.

Tämä luettelo kuvastaa sitä kulttuurista muutosta, jota Lab Suomi haluaa edistää. Kyse ei ole pelkästään tiedonkeruusta, vaan siitä, miten tiedettä tehdään ja miten se liittyy elävään elämään. Kun tutkijat uskaltavat sanoa « tämä tie ei toiminut, katsotaan toista », se on uskomattoman vapauttavaa koko yhteisölle.

Usein kysyttyjä kysymyksiä

Tässä osiossa vastaamme yleisimpiin kysymyksiin, joita Lab Suomi on herättänyt tiedeyhteisössä ja sen ulkopuolella.

Kysymys: Onko Lab Suomi siis kilpailija perinteisille yliopistoille?

Vastaus: Ei suoranaisesti. Lab Suomi toimii ennemmin täydentävänä ja haastavana kumppanina. Se haluaa tarjota vaihtoehtoisen tavan tehdä tiedettä, ei korvata olemassa olevia instituutioita.

Kysymys: Voiko kukaan osallistua Lab Suomen toimintaan?

Vastaus: Kyllä, avoimuus on yksi sen perusarvoista. Julkiset työpajat, seminaarit ja verkkotapahtumat ovat kaikille avoimia, vaikka osa tutkimuksesta vaatii tieteellistä taustaa.

Kysymys: Miten Lab Suomi rahoittaa toimintansa?

Vastaus: Rahoitus on monipuolinen yhdistelmä yksityisiä lahjoituksia, julkisia tutkimusapurahoja ja jäsenmaksuja. Toiminta pidetään tarkoituksella kevyenä, jotta riippuvuus yksittäisistä rahoittajista pysyy vähäisenä.

Kysymys: Luoko tällainen malli epätasapainoa päätöksenteossa?

Vastaus: Se on mahdollista. Siksi Lab Suomi on kehittänyt erityisiä fasilitointitekniikoita ja avointa äänestysmallia, joilla pyritään estämään ryhmäajattelu ja varmistamaan, että kaikki äänet tulevat kuulluiksi.

Kysymys: Mitä konkreettisia tuloksia on jo saavutettu?

Vastaus: Muutamia esimerkkejä ovat uusi, yhteisöllinen mallinnus työkalu kaupunkiviljelyyn ja eettinen viitekehys tekoälyn käytölle perinneaineistojen käsittelyssä. Nämä ovat vielä kehitysvaiheessa, mutta saaneet positiivista palautetta.

Lab Suomi on siis paljon enemmän kuin vain yksi laboratorio lisää. Se on kuin *vastatuli*, joka ei kulota maata alleen armottomasti vaan raivaa tietä uusille, ituja kantaville ajatuksille. Tiede on parhaimmillaan silloin, kun se uskaltaa muuttua, ja tämä suomalainen hanke on osoittanut, että muutos on mahdollista – hitaasti, mutta varmasti.